Gemeente Gouda

raadsvoorstel

afdeling
Maatschappelijk beleid

telefoon
14-0182

gouda
11 februari 2025

dossiernummer
8936

onderwerp
Zienswijze ontwerp kaderbrief 2026 GR JW

Gevraagd besluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad van de gemeente Gouda voor te besluiten:

1. De bijgevoegde zienswijze op het ontwerp van de kaderbrief 2026 Gemeenschappelijke Regeling Jeugd en Wmo Midden Holland (GR JW) in te dienen bij het dagelijks bestuur van de GR JW.

Toelichting

Op 1 januari 2025 is de gemeenschappelijke regeling Jeugd en Wmo Midden-Holland (GR JW) in werking getreden als opvolger van de Regionale Werk Organisatie (RWO). In de gemeenschappelijke regeling is opgenomen dat de raden in de gelegenheid worden gesteld om een zienswijze te geven op de kaderbrief 2026 van de GR.

1 Nadere uitleg op gevraagd besluit

De ontwerp kaderbrief schetst beleidsvoornemens en bijbehorende financiële kaders voor het jaar 2026 op hoofdlijnen. Aangezien de ontwerp begroting 2025 GR JW zeer recent is opgesteld bevat deze kaderbrief geen (volwaardige) begroting, maar wel een zo realistisch mogelijke financiële doorkijk naar het jaar 2026 en de jaren daarna. De raad wordt gevraagd om voor 20 maart 2025 haar zienswijze kenbaar te maken bij het Dagelijks bestuur van de GR JW, zodat de zienswijze tijdig meegenomen kan worden bij de opstelling van de begroting 2026 GR JW en de Goudse kadernota 2026

2 Argumenten

2.1 Er wordt uitvoering gegeven aan de verplichtingen vanuit de Gemeenschappelijke regeling

In de Gemeenschappelijke Regeling is een verplichte zienswijze op de kaderbrief (zie artikel 29 van de GR) opgenomen. Hiermee wordt er voor gezorgd dat alle vijf de gemeenteraden aan het begin van de begrotingsvoorbereiding betrokken zijn. Het geeft de mogelijkheid om vanuit de gemeenteraden in de eerste fase van het begrotingsproces kaders mee te geven.

2.2 Er wordt invulling gegeven aan de opdracht vanuit de FKGR om inzicht te geven in besparingsmogelijkheden waarbij 6 % taakstelling richtinggevend is

De GR JW gaat in haar ontwerp kaderbrief in op de mogelijkheden om te voldoen aan de afspraken die gemaakt zijn in de bestuurlijke werkgroep Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen (FKGR) en hanteert gemotiveerd een gedifferentieerde benadering voor de 6 % taakstelling.

De GR JW heeft per begrotingsprogramma scenario's overwogen om invulling te geven aan de richtinggevende besparingsopgave vanuit de FKGR

Voor het Programma Organisatie GR JW zijn de volgende scenario's onderzocht:

1. Het meerjarig financieel kader conform ontwerpbegroting 2025 handhaven. Met de extra structurele verlaging van het financieel kader ad. € 500k (in mei 2024) is in belangrijke mate invulling gegeven aan de gevraagde structurele bezuiniging van 6% vanuit de FKGR: vanaf 2027 wordt structureel € 500k (6,2%) bezuinigd. Alleen voor 2026 is geen invulling gegeven aan de gevraagde bezuiniging vanwege de recente oprichting van de GR JW, de benodigde budgetten voor transitie/versterking en de bestuurlijke keuzes. De latere daling van het budget (vanaf 2027) houdt verband met de nog uit te voeren onderzoeken rondom de formatie en de huisvesting. De onderzoeken zijn bij het opstellen van het bedrijfsplan GR JW niet gepland voor 2025, maar voor 2026 omdat 2025 het eerste jaar van de nieuwe GR is. Vooruitlopen op de uitkomsten van deze onderzoeken is niet wenselijk.

2. Het financieel kader voor 2026 met 6% aanpassen (€ -480k) t.a.v. de structurele kosten / de bestaande organisatie. Dit scenario sluit het meest aan bij de brief vanuit de FKGR, maar wordt als het meest onwenselijke gezien van uit de organisatie van de GR JW. Met een verlaging van de structurele kosten voor 2026 wordt namelijk vooruitgelopen op de uitkomsten van het formatie onderzoek dat in 2026 gepland is. Daarnaast zou deze 6% bóvenop de eerdere structurele verlaging van 6,2% komen. Ook zou dit scenario betekenen dat het onderzoek plaatsvind nádat het budget is verlaagd, waarmee de uitvoering van het onderzoek zelf extra complex wordt. Bij de verdere uitwerking van dit scenario zijn stevige inhoudelijke keuzes nodig, ook ten aanzien van de uitvoering van taken door de GR JW.

3. Het financieel kader voor 2026 met 6% aanpassen (€ -480k) ten aanzien van de incidentele budgetten. Voor 2026 betekent dit grofweg een halvering van de budgetten voor transitie / versterking en de bestuurlijke keuzes. Aangezien de incidentele budgetten voor 2025 in stand blijven, is dit een redelijk realistisch uitvoerbaar scenario. Voor dit scenario zijn wel stevige inhoudelijke keuzes nodig en zullen de verwachtingen rondom de effecten van de incidentele budgetten moeten worden bijgesteld. De invulling van de incidentele budgetten zal concreet in de begroting 2026 worden verwerkt.

4. Het financieel kader voor 2026 met 3% (€ -240k) aanpassen voor de incidentele budgetten met als richtinggevend kader: geen bezuiniging op datasturing en verdere uitwerking laten plaatsvinden in de begroting 2026. Voor 2026 betekent dit een redelijke bijstelling van de incidentele budgetten. Evenals in scenario 3 betekent dit dat er inhoudelijke keuzes nodig zijn en zullen de verwachtingen rondom de effecten van de incidentele budgetten moeten worden bijgesteld. De mate waarin is beperkter. De verdere invulling van de incidentele budgetten zal concreet in de begroting 2026 worden verwerkt.

De GR JW heeft gekozen voor scenario 3. De incidentele kosten ad. € 1.030k worden daarmee voor 2026 verlaagd met € 480k tot € 550k.Er wordt hiermee invulling gegeven aan de incidentele taakstelling van 6 % voor de organisatie.

Er wordt geen invulling gegeven aan een structurele taakstelling van 6 % op de organisatie, aangezien bij de totstandkoming van de organisatie al is aangegeven dat ten opzichte van de uitgangssituatie €500K moet worden bespaard vanaf 2027.
Daarmee heeft de GR JW al een structurele taakstelling. Met een extra verlaging van de structurele kosten van 6 % (480k) zou bovendien worden vooruitgelopen op de uitkomsten van het formatie onderzoek dat in 2026 gepland is. Ook zou dit betekenen dat het onderzoek

plaatsvindt nádat het budget is verlaagd, waarmee de uitvoering van het onderzoek zelf extra complex wordt.

Overwegingen bij Programma Maatschappelijke Zorg

Het programma Maatschappelijke Zorg wordt gefinancierd vanuit de bijdragen vanuit het Rijk (en een klein deel eigen bijdragen vanuit de cliënten). Doordat de budgetten vanuit het Rijk voor Maatschappelijke opvang en Vrouwenopvang (jaarlijks totaal ca. € 4,5 mln.) niet worden geïndexeerd, is binnen dit programma feitelijk al sprake van een bezuinigingsopgave. Uitgaande van gemiddeld 4% prijsstijging komt dit neer op een bezuiniging van € 200k per jaar. Er loopt momenteel een onderzoek naar het gewenste en benodigde voorzieningenniveau van de maatschappelijke Opvang in relatie tot beschermd wonen. Aangezien de meeste voorzieningen voor Maatschappelijke Opvang in Gouda gevestigd zijn hebben we belang bij een voldoende voorzieningenniveau. Vanuit het onderzoek zullen scenario's en keuzes volgen die worden verwerkt in de begroting 2026 GR JW.

De GR JW heeft gekozen om geen aanpassing van het financieel kader voor 2026 te doen (m.u.v. reguliere indexatie) in afwachting van het onderzoek en de bestuurlijke keuzes

Programma Regionaal Zorgaanbod
Onder het Regionaal Zorgaanbod zijn kosten opgenomen van regionaal gemaakte afspraken rondom zorgkosten die niet via het berichtenverkeer worden betaald. Het betreffen veelal voorzieningen die onderdeel zijn van de open einde regelingen jeugd en WMO.

Op dit programma zijn onderstaande scenario's overwogen voor de kadernota 2026:

- Het financieel kader 2026 conform ontwerpbegroting 2025 handhaven. Het merendeel van de kosten binnen het programma Regionaal Zorgaanbod is opgenomen naar aanleiding van recent genomen besluiten. De kosten binnen het programma zijn een verlengstuk van de lokale Zorg in Natura (ZIN) begroting. Een besparing op deze programmabegroting, kan een negatief effect hebben op de lokale begrotingen. Voor de begroting 2026 zal inzichtelijk worden gemaakt op welke wijze de verschillende besluiten verband houden met de lokale begrotingen en hoe de verschillende onderdelen worden gemonitord en geëvalueerd.
- Het financieel kader 2026 met 6% aanpassen (€ -230k) en de GR JW vragen te komen tot inhoudelijke voorstellen om deze besparing te realiseren voor de begroting 2026. Doordat de onderliggende afspraken voor een belangrijk deel meerjarig zijn vastgelegd, is een generieke prijsbesparing op alle kostenposten niet mogelijk. In theorie zou een onderdeel uit de begroting 2026 kunnen komen te vervallen. Daarmee zou echter moeten worden teruggekomen op veelal recent genomen besluiten, waarbij ook een risico ontstaat op verschuiving van kosten van de GR JW begroting naar de lokale begrotingen.

De GR JW heeft gekozen voor het eerste scenario om het financieel kader conform ontwerpbegroting 2025 te handhaven

Programma IZA
Het programma IZA wordt gefinancierd vanuit de IZA SPUK middelen vanuit het Rijk. Eventuele tekorten moeten uit eigen middelen worden gedekt en eventuele overschotten moeten worden terugbetaald aan het Rijk.
Het aannemen van de VNG-resolutie om deelname aan het Integraal Zorgakkoord (IZA) voorlopig te stoppen totdat aan gestelde voorwaarden wordt voldaan, heeft directe implicaties voor het programma IZA voor het jaar 2026. Aangezien bij de start van de IZA een aantal

bestaande projecten en subsidies zijn overgebracht naar de IZA begroting heeft het stoppen mogelijk ook gevolgen voor de andere programma's en de lokale begrotingen.

De GR JW heeft gekozen om voor de kadernota 2026 uit te gaan van het volledig vervallen van de IZA subsidie vanuit het Rijk en de verdere financiële consequenties en mogelijkheden voor de overige programma's inzichtelijk maken in de begroting 2026.

2.3 Met de concept zienswijze worden zowel de raad en de GR JW goed geïnformeerd

Vanuit Gouda stellen we voor als zienswijze mee te geven:

- Dat we, gezien de startfase waarin de GR zich bevindt en de Begroting 2025 recent is opgesteld begrip hebben voor het feit dat de ontwerp kaderbrief 2026 alleen op hoofdlijnen de beleidskaders en financiële voornemens beschrijft,
- Dat we tevreden zijn dat de GR JW in haar ontwerp kaderbrief 2026 ingaat op de mogelijkheden om te voldoen aan de afspraken die gemaakt zijn in de bestuurlijke werkgroep Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen (FKGR),
- Dat we de gedifferentieerde benadering die de GR JW hanteert voor de 6 % taakstelling vanuit de FKGR voor nu ondersteunen aangezien bij de totstandkoming van de organisatie al is aangegeven dat ten opzichte van de uitgangssituatie €500K moet worden bespaard vanaf 2027. Daarmee heeft de GR JW al een structurele taakstelling en zal de organisatie in 2026 meerdere onderzoeken laten doen. Gekoppeld aan het formatieonderzoek zien wij graag alsnog de invulling van de zoekopdracht van de FKGR vanaf 2027. Het onderzoek dient tijdig gereed te zijn zodat de uitkomsten meegenomen kunnen worden in de begroting 2027 GR JW,
  We ondersteunen de keuze om voor 2026 wel incidenteel invulling te geven aan de 6 % taakstelling op de organisatie, maar niet op de programma's maatschappelijke zorg, regionaal zorgaanbod en IZA, gezien de aard van de programma's.
- Dat we de keuze ondersteunen om voor personele en materiële kosten te indexeren, gebaseerd op de index van het Centraal Plan Bureau voor 2026, namelijk 2,1% voor personele en 2,7% voor materiële kosten.
- Dat we de GR JW verzoeken om de afspraken, monitoring en effecten van de uitgaven Regionaal Zorgaanbod beter inzichtelijk te maken in de begroting 2026.
- Dat we de GR JW opnieuw verzoeken om de meetbaarheid van de prestaties op termijn te verbeteren zodat de raad beter inzicht krijgt op de (goede) prestaties van de nieuwe regeling.

3 Kanttekeningen

3.1 Gewijzigde planning vanwege startjaar GR JW 2025

De planning voor het indienen van de zienswijze wijkt iets af van de planning zoals opgenomen in de regeling. Dit is echter verklaarbaar doordat dit het eerste jaar is dat de GR JW in werking is getreden. De planning voldoet wel aan de zienswijzetermijn van 12 weken.

3.2 Geen volledige invulling aan de 6 % taakstelling vanuit de FKGR

Door krimp van het gemeentefonds vanaf 2026 verslechtert de financiële positie van gemeenten. De bestuurlijke werkgroep FKGR heeft alle gemeenschappelijke regelingen in Hollands-Midden verzocht om invulling te geven aan de taakstelling van 6 %. Ook de GR JW heeft de opdracht om inzicht te geven in de besparingsmogelijkheden waarbij een besparing van 6 % richtinggevend is.
De GR JW geeft voor 2026 wel invulling op de organisatieonderdelen, maar niet op de overige programma's. Ook geeft de GR JW geen structurele invulling aan de opdracht van 6 % omdat ze per 2027 reeds een besparing van €500K dient te realiseren. Het kan voor Gouda betekenen dat elders in de lokale begroting mogelijk besparingen vanaf 2027 gevonden moeten worden. Na het formatieonderzoek in 2026 zullen de structurele besparingsmogelijkheden daarom opnieuw worden

bezien zodat recht wordt gedaan aan de opdracht van de FKGR en de gelijke behandeling van alle Gemeenschappelijke Regelingen in regio Hollands-Midden.

4 Juridische- / financiële gevolgen

Financieel: zie hierboven m.b.t. taakstelling 6 % FKGR.

5 Personele- / organisatorische gevolgen / duurzaamheid / positie mensen met een beperking

De kaderbrief heeft consequenties voor de organisatie van de GR JW aangezien in 2026 een incidentele taakstelling van 6 % wordt voorgesteld. De inhoudelijke consequenties en mogelijke keuzes zullen in de concept begroting 2026 inzichtelijk worden gemaakt.

6 Communicatie / interactiviteit

Planning
Voor de ontwerp kaderbrief GR JW 2026 wordt onderstaande planning gehanteerd. Deze planning wijkt iets af van de formeel vastgelegde data in de gemeenschappelijke regeling, maar voldoet wel aan de zienswijzetermijn van 12 weken.

Onderdeel	Volgens GR	Deze kaderbrief
Het dagelijks bestuur stuurt uiterlijk […] de kadernota 2026 aan de raden van de deelnemende gemeenten.	15 december 2024	18 december 2024
Verzending gemeenteraden		19 december 2024
De raden kunnen bij het dagelijks bestuur vóór […] hun zienswijze naar voren brengen.	15 maart 2025	20 maart 2025
Weging zienswijzen		20 – 27 maart 2025
Bespreking weging zienswijze in DB		3 april 2025
Verzenden aan AB		7 april 2025
Het algemeen bestuur stelt de kadernota vóór […] vast.	30 april 2025	17 april 2025

Burgemeester en wethouders van Gouda,
de secretaris, de burgemeester,

drs. R.C. Bakker mr. drs. P. Verhoeve

Bijlage(n)

- Ontwerp kaderbrief 2026 GR JW
- Concept zienswijze ontwerp kaderbrief 2026 GR JW
- Concept raadsbesluit ontwerp kaderbrief 2026 GR JW